

Rättigheterna till novellen finns i USA. Dramatiseringen är gjord för Bollnäs Teaterverkstad och framförs två gånger utan betalande publik.

LEJDA MÖRDARE

Ernest Hemingway

Rollbesättning: april 2005

Al/Bengt Häggeborg

Max/Willmar Björkman

George/Sven-Erik Larsson

Nick Adams/Sture Grönborg

Gästen/Hans Hellman

Ole Anderson/Hans Hellman

bearbetning

Gunnar Steiner

Kålkullevägen 23

821 34 Bollnäs

gunnatsteiner@hotmail.com

/Henry's restaurang. Musik. George torkar glas vagnar lite till musiken. Nick Adams läser en travtidning och fyller i kuponger. Två gangstrar gör entré. Musiken tystnar. De har svarta överrockar, plommonstop och handskar. De undersöker lokalen och slår sig ner vid ett bord. George går fram till gangstrarna./

George

Vad får det lov att vara?

Max

/Max studerar matsedeln/ Jag vet inte ... Vad ska du ha Al?

Al

Jag vet inte. /läser matsedeln/ Jag vet inte vad jag ska ha.

Max

Jag ska ha ugnsstekt gris med äppelmos och potatismos.

George

Den är inte färdig än.

Al

Vad fan sätter ni ut den på matsedeln för då?

George

Det är en middagsrätt. Ni kan få den klockan sex. Vi öppnar egentligen klockan sex. /Al tittar på klockan som visar sex/

Al

Hon är sex nu.

George

Klockan går före.

Al

Åt helvete med klockan! Vad serverar ni då?

George

Ni kan få smörgåsar av alla slag. Skinka och ägg, bacon och ägg, lever och bacon eller skinka.

Max

Då vill jag ha hönskroetter med gröna ärtor och gräddsås och potatissos.

George

Det hör till middagen.

Al

Allt vi vill ha hör till middagen! Är det så du har räknat ut det?

Max

Det är smarta grabbar.

Al

Jag tar ägg och skinka.

Max

Då tar jag bacon och ägg.

Al

Har ni nåt att dricka?

George

Sockerdricka, lemonad, ingefärsdricka ...

Al

Nåt å *dricka*, sa jag!

George

Vi har bara det.

Max

Den här stan va ett syndens näste, eller hur Al? Vad heter hålan?

George

Summit.

Max

Summit?

Al

/till Max/ Har du hört talas om den?

Max

/skakar på huvudet/ Nej, jag vet bara att det var hit vi skulle ...

Al

Och vad gör ni om kvällarna i den här hålan?

Max

Dom äter. Jag tror att dom kommer hit och äter middag.

George

Klockan sex.

Max

Jag visste väl det.

Al

Jaha, det är det ni gör?

George

Skriv upp det.

Al

Jasså, du tycket att vi ska skriva upp det? Du är en riktigt intellektuell kille.

Max

Jag tror hela den här hålan är full av såna där ...

Al

Intellektuella killar. Du är allt riktigt smart, va?

George

Ja ...

Max

Men nu är du händelsevis inte det. Inte är han, Al?

Al

Han är en riktig tjockskalle. /Vinkar bort George som skyndar iväg efter maten, vänder sig mot Nick Adams/ Vad heter du då?

Nick Adams

Nick, Nick Adams.

Al

Hör, så bra han svarar.

Max

Nick, Nick ...

Al

Jag tror att han också är en sån där intellektuell typ.

Max

Det var ju det jag sa: hela stan kryllar av smarta grabbar.

Al

Nick Adams. Du är en smart kille du.

George

/kommer in med maten/ Bacon och ägg?

Al

Vi är bara två gäster. Den ena har beställt skinka och andra bacon. Och du kommer inte ihåg vem som beställde vad?

Max

Du Al, han kanske inte är så smart i alla fall.

George

/George bestämmer sig och sätter den ena tallriken framför Al/ Ägg och skinka. /Al och Max applåderar sarkastiskt/

Max

Han är smart.

/De båda gangstrarna äter med handskarna på medan George står
uppassande en bit ifrån./

Max

Va fan glör du på?

George

Ingenting.

Max

Det var väl fan också, du glodde på mig!

Al

Det skulle föreställa en kvickhet Max. Han glodde på -
ingenting. /Al skrattar/

Max

/George ler besvärat/ Skrattar du också! Du har ingenting att
skratta åt.

Al

Ingenting igen. /Al skrattar ännu mera/

Max

/tar tag i George och nästan lyfter honom/ Du skrattar inte!
Begrips!

George

Okey, okey ...

Max

Okey? /mot Al/ Han tror att det är okey. Han tror att allt är okey!

Al

Han är väl troende.

Max

/Max skrattar/ Just det, han är troende.

Al

Va det inte de jag sa? Sätt dig. /Max tvekar/ Skit i dom, ät. /Max sätter sig/ Det är ju intellektuella grabbar. De är troende allihopa.

/Al äter. Musik. Max är misstänksam, men äter. George och Nick Adams står orörliga vid disken. Plötsligt slamrar det till i köket. Musiken tystnar. Max far upp, drar fram ett skjutvapen. Al lägger ifrån sig besticken, torkar sig om munnen och reser sig./

Al

Vad hette det där smartskäftet framför disken?

Max

Nick Nick. Gå runt och ställ dig bredvid den där sötnosen.

Nick

Vad ska det vara bra för?

Max

Det ska inte vara bra för ... /skriker/ någonting!

Al

Dom är så intellektuella att de har svårt att fatta. /tar fram ett skjutvapen, osäkrar det./ Det är nog bäst att du rör på påkarna. Vem är det är ute i köket?

George

Vad skall det här tjäna till?

Max

/skriker/ Vem är ute i köket?

George

Negern.

Al

Vilken djävla neger?

George

Han som lagar maten.

Al

Säg åt en att komma in!

George

Vad skall det här tjäna till?

Al

Har ni så svårt att fatta.

Max

Ni som är så smarta.

George

Va tror ni att ni är för ena egentligen?

Max

Vi vet förbannat bra vilka vi är. Ser vi ut som om vi inte hade reda på oss?

Al

/till Max/ Va fan håller du på och snacka med det där smartskäftet för? /till George/ Säg till negern att komma in!!

Nick Adams

/står närmast köksdörren/ Sam, kom ut ett slag.

Al

/till George/ Äh, nu tar jag hand om nigger och Nick Nick. Vi går ut i köket ett tag.

Nick Adams

Vad är det fråga om?

Al

Hör nu börjar han också? Dom vill veta allting.
Intellektuella grabbar. Det visar sig snart ... ute i köket.

/Al föser Nick Adams framför sig ut i köket. Dörren blir öppen. Max är ensam med George. Tystnad. Max kommenderar musik./

Max

Varför säger du ingenting?

George

Vad är det fråga om?

Max

Fråga om?

/ett skott/

/Skriker ut mot köket/ Al, den här killen vill verkligen veta vad det är fråga om!

Al

/från köket/ Tala om för honom vad det är fråga om!

Max

Vad tror du det är fråga om?

George

Det vet jag inte.

Max

Du kan väl *tro* något? Ni är ju troende.

George

Det vill jag inte säga.

Max

/Al kommer ut utan att Max ser det. Al undersöker pistolen./

Al! Den här smarta killen vill inte säga vad han tror att det är fråga om!

A1

Skrik inte. Jag hör ändå. Pistolen gick av.

/undersöker pistolen, Max ansluter ... och George/

Du, du ställer dig där! Du Max ... ställer dig där.

/A1 börjar åter undersöka pistolen./

Max

/till George/ Ska du inte snacka lite med mig, smartskäft. Vad tror du det är som ska hända. Vi ska skjuta en svenska. Känner du en stöddig svensk i rutig rock? Han heter Ole Andersson. Han har varit proffsboxare, i tungvikt. Han har alltid en rutig rock på sig ... Va?

George

Ja.

Max

... som han aldrig tar av sig. Han kommer hit och äter varje kväll, strax efter sex?

George

Ibland.

Max

Han brukar komma efter sex, va. Han har varit proffsboxare.

George

Strax efter sex, om han kommer ja.

Max

Allt det där vet vi ju! Försök att hitta på något annat att tala om. Brukar du gå på bio?

George

Ibland.

Max

Du skulle gå på bio oftare. Bio är fint för smarta killar som du.

George

Varför ska ni skjuta Ole Andersson? /Max tiger, Al arbetar vidare med pistolen./

Al

Den går av så lätt.

George

Vad har han gjort er?

Max

Ingenting. Han har inte haft chansen att göra oss någonting. Han har inte sett oss ens en gång.

Al

Och han får bara se oss en enda gång.

George

Varför ska ni skjuta honom då?

Max

En väntjänst. Vi ska knäppa honom åt en bekant.

A1

Max, håll käften. Du snackar för mycket Max. Du snackar alltid för mycket.

Max

Man måste väl underhålla grabben. /till George/ Visst, måste man underhålla dig, sötnos?

A1

Du snackar alltid för mycket. /laddar pistolen/ Niggern och killen där inne roar sig själva. Jag har bundit ihop dom, som två väninnor ... i ett kloster. /skrattar, sen till George/ Du har väl varit i ett kloster förstås.

Max

Det kan man väl inte veta.

/Klockan slår sex slag. Musik./

A1

Nu är det så här ... Om det kommer in någon så säger du att kocken har ledigt ... Om dom inte går ändå så ska du säga att ... att du ska laga maten själv och att de får komma tillbaka. Har du fattat? Du är en smart kille. Du vill väl inte att vi ska skjuta skallen av dig?

/Al dirigerar Max till en plats och intar sedan en egen position. Musik./

Max

A1, ...

A1

Du håller truten Max.

George

Vad tänker ni göra med oss efteråt?

Max

Sånt kan man aldrig veta i förväg. Man kan tro ...

A1

Käften!

/Musik. Dörren slås upp och en överförfriskad spårvagnsförare
kommer in./

Gästen

Tjena George. Kan man få litet mat.

George

Sam har gått ut.

Gästen

Har Sam gått ut?

George

Ja.

Gästen

Vad har Sam gått ut för?

George

Han är tillbaka om en halv timme.

Gästen

Är han tillbaka om en halv timme?

George

Ja.

Gästen

Det var som fan, har Sam gått ut?

George

Ja.

Gästen

Jag skulle ha en bit mat ... då får jag gå litet längre uppåt gatan.

George

Han är tillbaka om en halvtimme.

Gästen

Jaha.

George

Klockan är tjugo över sex nu.

Gästen

Det var som fan? ... då får jag gå litet längre uppåt gatan.
Det var en fin höstdag ... ja, då går jag ... uppåt ...

George

Det är bäst.

Gästen

Sam har gått ut ... ?

/Spårvagnsföraren lallar ut./

Max

Duktig gosse. Du är ju en riktig gentleman.

Al

Han begrep väl att jag skulle skjuta skallen av honom.

Max

Nej, jag tror mera på att han är en just kille. En riktig sötnos. Jag tror att jag börjar gilla honom.

George

Ole Anderson, verkar inte komma.

Al

Han får tio minuter till.

/Musik. Dörrarna slås upp./

Gästen

George, är du här också? Litet mat!

George

Sam är sjuk.

Gästen

Är han sjuk?

George

Ja.

Gästen

Varför skaffar ni inte en ny neger då?

George

Han är på bättringsvägen.

Gästen

Ska det föreställa en restaurang det här?

George

Ja.

Gästen

En restaurang ska väl ha en kock?

George

Om ni fortsätter litet längre uppåt gatan ...

Gästen

Det ska jag göra!

George

Ja

Gästen

Och det här ska föreställa en restaurang? Henry's ...

/Gästen går. Musik./

Max

Nu går vi Al. Vi väntar utanför i bilen.

Al

Vad ska vi göra med killarna och niggern?

Max

Det är väl ingen fara med dom.

Al

Och det menar *du*!

Max

Självklar. Vi skiter i det här nu.

Al

Jag gillar inte det. Du har snackat för mycket.

Max

Ä va fan, man måste ju hålla ångan uppe.

Al

Du snackar för mycket i alla fall.

/går fram till George, håller skjutvapnet under hakan på honom/ So long, Gosse lilla. /tystnad, Al tar ner pistolen/

Du har tur. Du har haft tur. En djävla tur.

Max

Det är just va du har. Du skulle börja spela på hästar.

Al

Finns det någon bakdörr?

Max

Vad menar du, Al?

George

Genom köket.

Al

Se vad han har reda på sig. Vi smiter ut litet diskret. Och väntar utanför ingången, i bilen.

Max

De varnar Ole!

Al

Inte gör du väl det. /George skakar på huvudet./ Om han skvallrar får vi veta det och jag skjuter skallen av honom. Så enkelt är det. Det är bättre att vi sitter i bilen.

Max

Henry's bar: stans tråkigaste sylta.

Al

Vi ses väl inte igen?

/Musik. Gangstrarna går ut genom köksdörren. Efter ett kort ögonblick följer George efter. I samma ögonblick som George försvinner ut i köket slår ytterdörren upp och Ole Andersson kommer in och ser sig om. Ser sig om. Sätter sig, försöker tända en cigarett, misslyckas. George kommer ut med Nick och Sam. Förvirring./

George

/tyst till Nick/ Det är Ole Anderson.

Nick Adams

Ja. Han verkar okey.

George

Jag gillar inte alls det här. /går fram till Ole/ Hur kom du in?

Ole Anderson

Hur jag kom in? Genom dörren ...

George

Det var två karlar här ...

Nick Adams

... som band mig och kocken ute i köket. Jag trodde dom tänkte skjuta oss. Pistolen gick av ... Han höll på att skjuta skallen av mig. Dom sökte efter dig.

Ole Anderson

Vad ska jag göra åt det?

George

Dom visste att du skulle komma hit efter sex. Dom visste att du hette Ole Anderson, att du varit proffsboxare ...

Ole Anderson

Jaha ...

George

/till Nick/ Man ska inte blanda sig i sån här ... det blir bara elände. /till Ole/ Vi fick inte säga något.

Nick Adams

Jag hörde det ut i köket: dom tänker skjuta dig.

George

Vi tycket vi skulle säga det ändå.

Ole Anderson

Tack ...

George

Jag kan tala om hur dom såg ut.

Ole Anderson

Jag vill inte veta hur dom såg ut. Tack i alla fall.

Sam

Dom tänkte skjuta dig när du kom hit för att äta kvällsmiddag, efter sex ...

Nick Adams

Ska du inte gå till polisen?

Ole Anderson

Nej. Det är ingen nytta med det. Jag ska gå nu.

Nick Adams

Är det någonting vi kan göra?

Ole Anderson

Nej, det är ingenting att göra åt det.

Nick Adams

Det kanske bara är bluff?

Ole Anderson

Nej, det är ingen bluff precis. Det är bara det att jag inte kan göra någonting. Jag har legat på ett rum och väntat hela dagen ...

Nick Adams

Hela dan? En sån fin höstdag ... Du kan väl fara från stan. Åk iväg från den här stan. Det borde man gjort själv, för länge sen.

George

Det är ingen dum idé.

Ole Anderson

Nej. Jag är trött på att dra från stad till stad. Det är ingenting att göra åt det nu. Jag kom liksom in på fel spår från början. Det är ingenting att göra åt.

George

Vad det när du var boxare?

Nick Adams

I Chicago?

George

Det var väl tungvikt?

George

Har du skvallrat på någon. Det är ju sånt dom brukar ta livet av dem för.

Nick Adams

Han var ju boxare.

Ole Anderson

Nej, jag ska gå nu.

/Musik. George har hållt upp en whiskey och skjuter över den till Ole, som betraktar glaset. Ole lyfter det och dricker, långsamt ut glaset i ett enda drag./

Nick Adams

/går tillbaka till sin tidning/ Det är ruskigt, allt ...

Ole Anderson

/reser sig och går mot dörren, stannar/ Tack, i alla fall ...

/Ole går och dörren faller igen. George börjar långsamt duka av. Några skott utanför, en bil rivstartar och försvinner. Båda två blir stilla, sen George till bardisken, tar fram en flaska och håller upp till sig och George./

George

Det var i alla fall en fin höstdag.

/De dricker. George sätter på radion. Musik. Nick Adams återgår till sin tidning och George vaggas lätt till musiken./

--- RIDÅ ---